ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

มนัสนันท์ โยธาธรรม[1*] ทศพล ธีฆะพร[2]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารหารของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับของขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ที่เกิดจากทักษะการบริหารงานพยากรณ์ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 รวมทั้งสิ้น 325 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพรรณนา สถิติเชิงอนุมาน และสมการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการบริหารหารของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับของขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีความสัมพันธ์ในทางบวก

3. ตัวแปรทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 5 ด้าน สามารถพยากรณ์ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา/ ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู/ ประถมศึกษา/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

[1] วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา

[2] สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา

**ผู้นิพนธ์หลัก E-mail : noom.kriangkrai@gmail.com*

THE ADMINISTRATIVE IS SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATOR AFFECTING MORALE FOR TEACHER IS WORK PERFORMANCE IN ELEMENTARY SCHOOL UNDER PHETCHABUN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

Manassanan Yothatham[1*] Tosapon Teekaporn[2]

Abstract

The purposes of this research was to find : 1) to study the levels of The administrative is skills of school administrator affecting morale for teacher is work performance in elementary school under phetchabun primary educational service area office 3, 2) to study the relationship between the promotion of The administrative is skills of school administrator and morale for teacher is work performance in elementary school under phetchabun primary educational service area office 3, 3) to created predictive equations from the resulted promotion of The administrative is skills of school administrator to morale for teacher is work performance in elementary school under phetchabun primary educational service area office 3. The 325 samples used in this study were administrators and teachers in elementary school under phetchabun primary educational service area office 3 . Instrument to this research was a questionnaire about Administrative skill to morale at work. The statistics used for data analysis were descriptive statistics, inferential statistics and multiple regressions.

The findings revealed as follows:

1. Administrative skill of morale at work of teacher in elementary school under phetchabun primary educational service area office 3 were overall at high levels.

2. Administrative skill of morale at work of teacher in elementary school under phetchabun primary educational service area office 3 were positive.

3. The creation of Administrative skill in elementary school under phetchabun primary educational service area office 3 (0.01) was created by five variables of morale at work of teacher.

Keywords : Administrative skill / morale at work of teacher / elementary school / phetchabun primary educational service area office 3

---

[1] *Thesis. Master of Education. Educational Administration. Faculty of Humanities and Social Sciences. Chaopraya University.*

[2] *Educational Administration. Chaopraya University.*

** Corresponding author, e-mail : noom.kriangkrai@gmail.com*

บทนำ

ขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ มีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานของทุกคนที่อยู่ในองค์การ ผู้บริหารทุกระดับจะต้องคำนึงถึงและเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในองค์การของตน เพราะขวัญและกำลังใจเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของงานที่มีประสิทธิภาพ เมื่อเรายอมรับว่าธรรมชาติได้สร้างมนุษย์ให้มีกำลังใจในการปฏิบัติงานและมีลักษณะขยันขันแข็งมาโดยกำเนิดแล้ว เราก็จะต้องพิจารณาต่อไปว่า สิ่งที่ทำให้มนุษย์เราเสียเวลาไปเมื่อโตขึ้นนั้นคืออะไร จึงเป็นเหตุให้คนเกียจคร้านในการทำงาน หรือเปลี่ยนนิสัยจากเด็กที่ไม่ยอมอยู่นิ่งมาเป็นชอบนอน ชอบอยู่เฉย ๆ ไม่ชอบทำอะไร นอกจากนั้นยังเปลี่ยนนิสัยจากลักษณะเอาอย่างในการทำงานและขยันขันแข็งเมื่อเด็ก มาเป็นนิสัยชอบเอาอย่างหรือชื่นชมยินดีในการที่ไม่ต้องทำอะไร (นิศราภรณ์ ศรีพลัง, 2549 : 13) จะเห็นได้ว่า หากบุคคลมีขวัญในการปฏิบัติงานสูงย่อมก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงาน ในขณะเดียวกัน หากบุคคลมีขวัญในการปฏิบัติงานต่ำย่อมก่อให้เกิดผลเสีย และอาจจะส่งผลกระทบในเชิงลบทั้งในระยะสั้นและระยะยาวต่องานที่ปฏิบัติอย่างคาดไม่ถึงก็อาจเป็นได้ (บริสุทธิ์ อธิจิต, 2556 : 18) ดังนั้น ผู้บริหารทุกระดับจะต้องเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในองค์กรของตน อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงองค์ประกอบและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อขวัญกำลังใจอีกด้วย ซึ่งขวัญและกำลังใจเป็นแรงผลักดันให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมุ่งหวังถึงความก้าวหน้า รายได้ ความมั่นคงในอาชีพที่รับผิดชอบ เป็นต้น ซึ่งเป็นความต้องการซึ่งมีอยู่ในทุกคน (อมรรัตน์ เลาหวิโรจน์, 2558 : 16)

การบริหารงานในหน่วยงาน หรือองค์การ หรือสถานศึกษา ที่ประสบผลสำเร็จสามารถพิจารณาได้จากความสำเร็จและประสิทธิผลของหน่วยงานหรือสถานศึกษานั้น และความสำเร็จของผู้บริหารโรงเรียนสามารถวัดได้จากประสิทธิผลของการจัดการศึกษาในโรงเรียน องค์ประกอบของความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารประการหนึ่ง คือ ทักษะการบริหารงาน ซึ่งเกิดจากการนำความรู้ความสามารถ ความชำนาญมาดำเนินการจนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทักษะการปฏิบัติงานของผู้บริหารจึงไม่ได้เกิดจากการมีสามัญสำนึกที่มีต่อความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น แต่เกิดจากการฝึกฝนและพัฒนาการปฏิบัติงานนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ (ไพศาล ผาละมัด, 2555 : 22) ซึ่งในการบริหารงานจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีผู้นำหรือผู้บริหาร เพื่อเป็นผู้ริเริ่ม จูงใจ โน้มน้าวการทำงานในองค์กรให้ดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ สิ่งหนึ่งที่สำคัญในตัวผู้บริหาร ก็คือการมีทักษะในการบริหารงาน หากผู้บริหารไม่มีทักษะย่อมทำให้ภารกิจเสียหายได้ เพราะความไม่เชี่ยวชาญ ชำนาญการในกิจการนั้น (สมศักดิ์ ด่านเดชา, 2552 : 8) ดังนั้นการบริหารงานที่ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีทักษะในการบริหาร เพราะการที่จะบริหารงานให้สำเร็จตามที่มุ่งหวัง จะต้องมีทักษะขั้นตอนพื้นฐาน 3 ประการ คือ ทักษะทางมนุษย์ ทักษะทางเทคนิค และทักษะทางความคิดรวบยอด และต้องฝึกฝนให้เกิดขึ้นกับตัวเอง โรงเรียนซึ่งเป็นองค์การทางการศึกษา ซึ่งแตกต่างไปจากองค์การอื่น การบริหารโรงเรียนมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนา 5 ด้าน ตามแนวคิดของ Drake and Roe คือ ทักษะทางความรู้ ทักษะทางความคิด ทักษะทางการศึกษาและการสอน ทักษะทางมนุษย์ และทักษะทางความคิดรวบยอด ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องฝึกฝนทักษะทั้ง 5 ประการนี้ให้เกิดความชำนาญจึงจะบริหารงานได้ดีมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ (ลลิตา วิมลรักษา, 2558 : 26)

ในปัจจุบันเกิดปัญหาขึ้นหลายประการในระบบการศึกษา เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำ ผลการประเมินระดับชาติ(O-Net) ต่ำกว่าเกณฑ์ระดับประเทศ นักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จึงหาวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวโดยวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาซึ่งได้จำแนกออกมาดังนี้ 1) ปัญหาด้านนโยบายของสำนักงานเขต 2) ปัญหาด้านการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ปัญหาด้านการสอนของครู 4) ปัญหาด้านความพร้อมของนักเรียนในการเรียน ซึ่งปัญหาด้าน

การบริหารงานของผู้บริหารก็จะแยกออกมาเป็น ปัญหาด้านบทบาทหน้าที่ ปัญหาด้านทักษะการบริหารด้านและปัญหาด้านความรู้ความชำนาญ ส่วนปัญหาด้านการสอนของครูจะแยกออกเป็น ปัญหาด้านความรู้ความชำนาญ ครูสอนไม่ตรงเอก และขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เห็นควรแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างรวดเร็ว (การประชุมใหญ่สามัญประจำเดือนมิถุนายน, 2560 : 7)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ทักษะการบริหารของผู้บริหารส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยจึงเห็นสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารหารของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับของขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ที่เกิดจากทักษะการบริหารงานพยากรณ์ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวนทั้งหมด 2,122 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 325 คน

เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบแนวคิด รูปแบบเครื่องมือ และโครงสร้างเนื้อหาการวิจัย แล้วสร้างแบบสอบถามภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อกระทงคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวัด (IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ ตั้งแต่ระดับ 0.50 – 1.00 แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อหาค่าสถิติร้อยละ (Percentage) เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อหาค่า Independent Sample t-test, F-test (One-way ANOVA)

3. สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการวิจัย

1. ทักษะการบริหารหารของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับของขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีความสัมพันธ์ในทางบวก

3. ตัวแปรทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 5 ด้าน สามารถพยากรณ์ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$\hat{Y}$ =0.196 + 0.128(X_1) + (-0.052)(X_2) + 0.511(X_3) + 0.288(X_4) + 0.088 (X_5)

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.103ZX_1 + (-0.046)ZX_2 + 0.514ZX_3 + 0.343ZX_4 + 0.104ZX_5$$

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมระดับของทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีค่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ได้ปฏิบัติงานโดยใช้ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานในสถานศึกษา ในทุก ๆ ด้าน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งเมื่อประพฤติปฏิบัติ จะก่อให้เกิดผลดีต่อสถานศึกษา อันถือเป็นเป้าหมายหลักของการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้บริหารต่างมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในการนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพให้สมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง จึงทำให้เป็นที่ยอมรับยกย่องจากสังคม ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร แก่นนาคำ (2556) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษา อำเภอธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิ ทุ่งโชคชัย (2557) พบว่า การใช้ทักษะการบริหารงานของฝ่ายบริหารโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ บุญยง (2557) พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิตา เพลินจิต (2558) พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านมนุษย์ ทั้งนี้เพราะอาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอาชีพที่ต้องมีการประสานงานกับคนหลายหน่วยงาน ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็น นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน

ส่วนด้านมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ความคิด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่มีหน้าที่ในการสอนหนังสือ เลยถูกมองว่าทักษะด้านความรู้ความคิดน้อยกว่าด้านอื่นๆ ผู้บริหารมีหน้าที่หลักในการบริหารจัดการในสถานศึกษาทำให้มองเห็นภาพทักษะด้านอื่น ๆ ได้ชัดเจนกว่า แต่ค่าเฉลี่ยด้านความรู้ความคิดก็ไม่ได้ต่างจากด้านอื่น ๆ มากนัก

2. จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมระดับของขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต3 มีค่าอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูนั้นส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของนักเรียน และส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษาทั้งระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรยุทธ สิงห์ศิลป์ (2550) พบว่า ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อดุลย์ เวชวงษ์ (2550) พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีระดับขวัญกำลังใจ อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านสภาพการทำงาน ด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกร สืบสงัด (2551) พบว่า ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

เมื่อจำแนกในแต่ละด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านสวัสดิการของหน่วยงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีค่าตอบแทนสูงและมีสวัสดิการครอบคลุม เช่น การรักษาพยาบาลทั้งตนเองและบุคคลในครอบครัว ค่าเล่าเรียนบุตร เป็นต้น จึงส่งผลให้ขวัญกำลังใจด้านสวัสดิการของหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยมาที่สุด

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสภาพการทำงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาชีพครูนั้นอาจต้องทำงานในโรงเรียนที่ห่างไกลความเจริญ ขาดความสะดวกสบายในหลาย ๆ ด้าน เช่น การคมนาคม ไฟฟ้า ประปา บ้านพักครู อาคารเรียนมีความทรุดโทรม เป็นต้น ทำให้ขวัญกำลังใจด้านสภาพการทางานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่ไม่แต่ต่างจากด้านอื่นมากนัก

3. จากผลการวิจัยพบว่า ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามอายุไม่พบความแตกต่าง แสดงว่าในทุกช่วงอายุมีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันในด้านสภาพการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพและด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ส่วนด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ในภาพรวมไม่พบความแตกต่าง แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแต่ต่างกันในด้านความมั่นคงในงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต3 มีความสัมพันธ์ในทางบวก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีทักษะในการบริหารงานทั้ง 5 ด้าน จึงส่งผลให้ครูมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีการส่งเสริมแนวคิดทฤษฎีที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของโรงเรียน ในการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูมีความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม รักษาจรรยาบรรณ และมีทักษะในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ และมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ซึ่งเมื่อครูมีประสบการณ์ที่หลากหลาย ย่อมส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนพัฒนา

เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูข้อที่ 6 ด้านสวัสดิการของหน่วยงาน กับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูข้อที่ 4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทั้งนี้เมื่อครูมีสวัสดิการของหน่วยงานดี ส่งผลให้การดำเนินชีวิตของครูได้รับความ

สะดวกสบายทั้งกายและใจ จึงทำให้การทำงานของครูมีประสิทธิภาพ การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจึงเป็นไปได้ด้วยดีตามไปด้วย

ส่วนด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูข้อที่ 5 ด้านความมั่นคงในงาน กับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูข้อที่ 2 ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาชีพครูเป็นอาชีพที่ความก้าวหน้าหรือความดีความชอบนั้นอาจได้ล่าช้าเนื่องจากในโรงเรียนหนึ่ง ๆ ได้ความดีความชอบปีละ 1 คนหรือ 2 ปีได้ 1 คน อาจทำให้รู้สึกว่าความก้าวหน้าในอาชีพและความมั่นคงในงานน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

5. จากผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณแบบมีขั้นตอนของทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายความผันแปรที่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จากสูงสุดไปหาต่ำสุดคือ1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะด้านความรู้ความคิด 5) ทักษะด้านมนุษย์

ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ดีมากที่สุดที่ใช้พยากรณ์ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู คือ ทักษะด้านเทคนิค ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสามารถในการใช้ความรู้ วิธีการ เทคนิค เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างเชี่ยวชาญและชำนาญ พร้อมทั้งสามารถแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ดีน้อยที่สุดที่ใช้พยากรณ์ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู คือ ทักษะด้านมนุษย์ เนื่องด้วยผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำงานร่วมกับบุคคลทั้งในและนอกสถานศึกษา ต้องมีความเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีความจริงใจ ให้ความสำคัญกับคนทุกคนมีความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลทั้งภายในองค์การ และภายนอกองค์การโดยอาศัยหลักการด้านมนุษย์สัมพันธ์ มีความรู้และความเข้าใจถึงความต้องการ พฤติกรรมของบุคคล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์การและบรรลุเป้าหมายขององค์การ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานด้านมนุษย์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับสิ่งอื่นที่มีอิทธิพลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์ช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งจาก อ.ดร.ทศพล ธีฆะพร อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา และแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ นายศุทธา จักคาม, นายพินิจ คำนนสิงห์, นางปิยะวรรณ เชิญทอง, นางปาริชาติ ก้านสันเทียะ และนางสาวเจนจิรา โพธิ์ชัย ที่ได้กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนเมืองเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ซึ่งให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ซึ่งให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมไปถึงขอบคุณเพื่อน ๆ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 2 ที่ให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษา ตลอดจนคำแนะนำที่ดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณ ครอบครัวของผู้วิจัย ซึ่งเป็นแรงบันดาลและกำลังใจที่ดีแก่ผู้วิจัย ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ ความรัก ความเมตตา ความโอบอ้อมอารี และมิตรไมตรีด้วยดีตลอดเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

เอกสารอ้างอิง

วิโรจน์ ยี่ขอ. (2551). **ทักษะการบริหารงานที่ส่งผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศศิตา เพลินจิต. (2558). **ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

สุภาพร แก่นนาคำ. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษา อำเภอธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต2**. วิทยานิพนธ์ครุศาตรมหาบัณฑิต, ครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยราชมงคลธัญบุรี.

จารุณี สถิตย์. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์.

มีสบัฮ สาเม๊าะ. (2558). **ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารและการจัดการศึกษาอิสลาม, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วัลลภา ละออเอี่ยม. (2552). **การศึกษาอิทธิพลของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาต่อการรับรู้ของครูที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลจังหวัดพระนครศรี-อยุธยา**. สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

วิวัฒน์ บุญยง. (2557). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภูมิ ทุ่งโชคชัย. (2557). **การใช้ทักษะการบริหารงานของฝ่ายบริหารโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อดุลย์ เวชวงษ์. (2550). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกำลังใจกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

บุญเลี้ยง ครองชัย. (2551). **ขวัญกำลังใจของบุคลากรที่ถ่ายโอนมาสังกัดองค์การบริหารส่งจังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน และจังหวัดลำพูน**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

พระมหาวิวัฒน์ ปริชาโน พวกนิยม. (2551). **การศึกษาขวัญกำลังใจและแนวทางการพัฒนาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ดำรงค์ รอดสิน. (2553). **ทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

ศิริพร ชาญสมิง. (2555). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการบริหารวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

ศลิษา แหยมมั่น. (2550). **ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดพิษณุโลก**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

สมพงษ์ ไกรสรไขศรี. (2550). **ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

สิริกร สืบสงัด. (2551). **การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2**.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

สุภาพร รัตน์น้อย. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทรปราการ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, หาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

J.A. Marafino. (1991). **Perceived Administrative Skills of Elementary Principals as Measured by the NASSP Assessment Center Skill Dimensions**, Dissertation Abstracts International.

Samuel Nguni, Peter Sleeger, and Eddie Denessen. (2006). **Transformational and Transactional**

Leadership Effects on Teacher' Job Satisfaction, Organizational Commitment and Organizational Citizenship Behavior in Primary School: The Tanzanian Case, School Effectiveness and school Improvement.

Sayed Reza Sayed Javadin, Fereshteh Amin, Maryam Tehrani and Ail Ramezani. (2010). Studying the Relationship Between Managerial Skills and Efficiency, **World Applied Sciences Journal**.

Sharon S. Andrew. (2011). **S.M.I.L.E.S. The Differentiating Quotient for Happiness at Work**. London, Macmillan Publishers.

Olrwadare Adegbmile. (2011). Principals Competency Needs for Effective School. Administration In Nigeria. **Journal of Education and Practice**.